WYROK TRYBUNAŁU (w pełnym składzie)
z dnia 5 października 2004 r. *

W sprawie C-475/01

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 226 WE, uchybienia zobowiązaniom Państwa Czlonkowskiego,

wniesioną w dniu 6 grudnia 2001 r.,

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez E. Traversa oraz Condou Durande, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

popierana przez

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, reprezentowane przez K. Manji, działającego w charakterze pełnomocnika,

interwenient,

* Język postępowania: grecki.

przeciwko

Republice Greckiej, reprezentowanej przez A. Samoni-Rantou oraz P. Mylonopoulosa, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana,

TRYBUNAŁ (w pełnym składzie),

w składzie: V. Skouris, prezes, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, C. Gulmann, J.-P. Puissochet i J. N. Cunha Rodrigues, prezesi izb; R. Schintgen, F. Macken, N. Colneric i S. von Bahr (sprawozdawca) sędziowie,

rzecznik generalny: A. Tizzano,
sekretarz: L. Hewlett, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 16 września 2003 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 15 stycznia 2004 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 W swojej skardze Komisja Wspólnot Europejskich zwraca się do Trybunału z wnioskiem o stwierdzenie, że utrzymując w mocy niższy podatek akcyzowy na ouzo niż na pozostałe napoje alkoholowe, Republika Grecka uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążą na mocy art. 90 ust. 1 WE.

2 Postanowieniem prezesa Trybunału z dnia 25 lipca 2002 r. Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej zostało dopuszczone do udziału w sprawie w charakterze interwenienta popierającego wnioski Komisji. Nie przedłożyło ono wniosku interwencyjnego ani nie było reprezentowane na rozprawie.

Ramy prawne

Regulacja wspólnotowa

3 Dyrektywa Rady 92/83/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie harmonizacji struktury podatków akcyzowych od alkoholu i napojów alkoholowych (Dz.U. L 316, str. 21) określa zasady ustalania stawek podatku akcyzowego dla każdego produktu objętego jej zakresem zastosowania. Zakres ten jest określony w art. 19 i 20 dyrektywy.

4 Artykuł 19 dyrektywy 92/83 stanowi:

„1. Zgodnie z niniejszą dyrektywą Państwa Członkowskie nakładają podatek akcyzowy na alkohol etylowy.

2. Państwa Członkowskie ustalają swoje stawki zgodnie z dyrektywą nr 92/84/EWG".

5 Zgodnie z art. 20 dyrektywy 92/83:

„Dla celów niniejszej dyrektywy przez pojęcie »alkohol etylowy« rozumie się:

— wszelkie produkty o rzeczywistej zawartości alkoholu przekraczającej 1,2 % obj., oznaczone kodami taryfowymi CN 2207 i 2208, nawet jeżeli są to produkty stanowiące część produktu należącego do innego rozdziału Nomenklatury Scalonej,

— produkty oznaczone kodami taryfowymi CN 2204, 2205, 2206 o rzeczywistej zawartości alkoholu przekraczającej 22 % obj.,

— napoje zawierające rozcieńczony lub nierozcieńczony spirytus".

6 Wysokość akcyzy jest ustalana zgodnie z art. 21 do 26 dyrektywy 92/83, przy czym art. 23 pozwala, pod pewnymi warunkami i w odniesieniu do niektórych typów produktów, na zastosowanie obniżonych stawek podatku akcyzowego. Przepis ten jest sformułowany w sposób następujący:

„Następujące Państwa Członkowskie mają prawo stosować stawki obniżone, które mogą kształtować się poniżej poziomu stawki minimalnej, lecz nie mogą być obniżone bardziej niż o 50 % w stosunku do standardowej, krajowej stawki podatku akcyzowego od alkoholu etylowego, do następujących produktów:

[...]

2) Republika Grecka: napojów alkoholowych produkowanych na bazie anyżu, określonych w rozporządzeniu (EWG) nr 1576/89, które są bezbarwne i cechują się zawartością cukru do 50 gramów na litr, i w których co najmniej 20 % alkoholu zawartego w gotowym produkcie stanowi alkohol otrzymywany podczas destylacji nieciągłej w tradycyjnych, miedzianych kotłach o pojemności 1000 litrów lub mniejszej".

Ustawodawstwo krajowe

7 Ustawa nr 2127/93 ma na celu transpozycję do greckiego porządku prawnego dyrektywy 92/83.

8 Ustaliła ona podstawową stawkę podatku akcyzowego w wysokości około 294 000 GRD od 100 litrów czystego alkoholu.

9 Artykuł 26 tej ustawy ustanawia jednakże obniżkę w wysokości 50 % podstawowej stawki w odniesieniu do ouzo, wobec czego wysokość podatku akcyzowego na ten produkt nie przekracza 147 000 GRD od 100 litrów czystego alkoholu.

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

10 Komisja otrzymała szereg skarg dotyczących stosowania przez władze greckie w odniesieniu do ouzo obniżonej stawki podatku akcyzowego, podczas gdy do innych napojów alkoholowych takich jak wódka, gin, whisky, rum i arak stosowana jest stawka mniej korzystna.

11 Oceniając, że powyższa różnica w stawkach podatkowych jest niezgodna z art. 90 WE, Komisja wszczęła postępowanie w zakresie uchybienia zobowiązaniom państwa. Po wezwaniu Republiki Greckiej do przedstawienia uwag Komisja wydała w dniu 10 sierpnia 1999 r. uzasadnioną opinię wzywając Państwo Członkowskie do podjęcia niezbędnych środków w celu zastosowania się do tej opinii w terminie dwóch miesięcy od daty jej doręczenia. Wobec faktu, że władze greckie zaprzeczyły zarzucanemu im naruszeniu prawa wspólnotowego Komisja wniosła niniejszą skargę.

W przedmiocie skargi

12 Tytułem wprowadzenia należy przypomnieć, że Komisja podkreśliła, iż jej skarga opiera się wyłącznie na art. 90 WE i nie przywołuje art. 23 dyrektywy 92/83. Wobec

powyższego okoliczność, że Komisja nie wniosła skargi o stwierdzenie nieważności w odniesieniu do drugiego ze wskazanych powyżej przepisów, nie ma wpływu na dopuszczalność niniejszej skargi w przedmiocie uchybienia zobowiązaniom Państwa Członkowskiego.

13 W ogólnych zarysach Komisja podnosi, że wspólnotowe akty prawa wtórnego powinny być interpretowane i transponowane do krajowego porządku prawnego Państw Członkowskich w sposób zgodny z Traktatem WE. Według Komisji oznacza to, że istnienie przepisu prawa wtórnego zezwalającego Państwom Członkowskim na obciążenie produktu krajowego obniżoną stawką podatku akcyzowego nie zwalnia ich w żadnym zakresie z obowiązku przestrzegania podstawowych zasad ustanowionych tym Traktatem, wśród których znajduje się zasada wyrażona w art. 90 WE. Komisja uważa, że Republika Grecka naruszyła art. 90 akapit 1 WE ustanawiając obniżoną stawkę podatku akcyzowego wyłącznie na ouzo. W istocie z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, zdaniem Komisji, że w celu zapewnienia zgodności z art. 90 WE, krajowy system podatkowy musi wykluczyć, we wszystkich wypadkach, wyższe opodatkowanie produktów zagranicznych niż podobnych produktów krajowych.

14 Republika Grecka nie zgadza się z zarzutem, że jej ustawodawstwo jest sprzeczne z prawem wspólnotowym. Jej zdaniem Komisja, opierając skargę wyłącznie na art. 90, nie uwzględniła mającego zastosowanie w tej sprawie lex specialis w postaci art. 23 dyrektywy 92/83, przepisu pozwalającego Państwu Członkowskiemu na stosowanie do ouzo obniżonej stawki podatku akcyzowego. Republika Grecka nie zgadza się również z twierdzeniem, że ouzo i inne napoje alkoholowe takie jak gin, wódka, whisky są produktami podobnymi.

15 W tym przedmiocie należy najpierw przypomnieć, że art. 23 pkt 2 dyrektywy 92/83 upoważnia Republikę Grecką do stosowania do ouzo niższej stawki podatku akcyzowego niż stawka minimalna, pod warunkiem że nie będzie ona obniżona bardziej niż o 50 % w stosunku do standardowej stawki podatku akcyzowego na alkohol etylowy.

16 Nie ma wątpliwości, że ustalając stawkę podatku akcyzowego na ouzo w wysokości 50 % stawki przewidzianej dla innych napojów alkoholowych, Republika Grecka oparła się na art. 23 pkt 2 dyrektywy 92/83 i że postępowała zgodnie z postanowieniami tego przepisu.

17 Wobec powyższego, skarga Komisji, której bezpośrednim celem jest poddanie ocenie stawki podatku akcyzowego, do której zastosowania Republika Grecka była upoważniona na podstawie art. 23 pkt 2 dyrektywy 92/83, w sposób pośredni, lecz oczywisty, kwestionuje zgodność z prawem tego przepisu.

18 Akty instytucji wspólnotowych korzystają z domniemania zgodności z prawem i wywołują skutki prawne do czasu ich uchylenia, stwierdzenia ich nieważności w wyniku skargi o stwierdzenie nieważności lub zapytania prejudycjalnego, lub zarzutu niezgodności z prawem (patrz: wyrok z dnia 15 czerwca 1994 r. w sprawie C-137/92 P Komisja przeciwko BASF i inni, Rec. str. I-2555, pkt 48, i z dnia 8 lipca 1999 r. w sprawie C-245/92 P Chemie Linz przeciwko Komisji, Rec. str. I-4643, pkt 93).

19 W ramach wyjątku od tej zasady, akty dotknięte wadą, której powaga jest tak oczywista, że nie może być tolerowana przez wspólnotowy porządek prawny uznawane są za nie wywołujące żadnego, nawet tymczasowego, skutku prawnego, tj. uznawane za prawnie nieistniejące. Wyjątek ten ma na celu zachowanie równowagi pomiędzy dwoma podstawowymi i niekiedy przeciwstawnymi wymogami, które musi spełniać porządek prawny: stabilności obrotu prawnego i poszanowania zgodności z prawem (wyroki powyżej cytowane w sprawach Komisja przeciwko BASF i in., pkt 49, i Chemie Linz przeciwko Komisji, pkt 94).

20 Ze względów pewności obrotu prawnego, powaga skutków związanych ze stwierdzeniem nieistnienia aktu instytucji Wspólnoty wymaga, by takie stwierdzenie było ograniczone do skrajnych przypadków (wyroki powyżej cytowane w sprawach Komisja przeciwko BASF i in., pkt 50, i Chemie Linz przeciwko Komisji, pkt 95).

21 Zatem dyrektywa 92/83 nie powinna ani w całości, ani w zakresie art. 23 ust. 2 zostać uznana za taki akt nieistniejący.

22 Należy dodać, że dyrektywa ta nie została uchylona przez Radę i że Trybunał nie stwierdził nieważności art. 23 ust. 2.

23 Wobec powyższego art. 23 ust. 2 dyrektywy 92/83 wywołuje skutki prawne, które korzystają z domniemania zgodności z prawem.

24 W konsekwencji, wobec tego, że Republika Grecka ograniczyła się do utrzymania w mocy krajowej regulacji ustanowionej na podstawie art. 23 ust. 2 dyrektywy 92/83 i zgodnej z tym przepisem, nie uchybiła ona zobowiązaniom, które na niej ciążą na mocy prawa wspólnotowego.

25 W świetle powyższego należy stwierdzić, że Republika Grecka nie uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążą na mocy prawa wspólnotowego, utrzymując w mocy niższą stawkę podatku akcyzowego na ouzo niż na inne napoje alkoholowe.

26 Wobec tego skargę Komisji w przedmiocie uchybienia zobowiązaniom Państwa Członkowskiego należy oddalić jako bezpodstawną.

W przedmiocie kosztów

27 Na podstawie art. 69 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Republika Grecka złożyła wniosek o obciążenie Komisji, a ta sprawę przegrała, zostaje ona obciążona kosztami. Zgodnie z art. 69 § 4 akapit pierwszy regulaminu Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, jako interwenient, poniesie własne koszty.

Z powyższych względów Trybunał (w pełnym składzie) orzeka, co następuje:

1) Skarga zostaje oddalona.

2) Komisja Wspólnot Europejskich zostaje obciążona kosztami postępowania.

3) Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej poniesie własne koszty.

Podpisy